

MANAGEMENT LETTER 2024

GBTwente

Aan:

de Directie van GBTwente
t.a.v. de heer J.A.G.
Cloosterman
Postbus 845
7550 AV HENGELO

Enschede, 9 oktober 2024

Kenmerk:
1076941/MZ/WP/rs/2166

Geachte directie,

U heeft ons gevraagd de jaarrekening 2024 van Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (hierna: 'GBTwente') te controleren. Naar aanleiding van onze interim-controle brengen wij met deze management letter verslag uit over onze bevindingen.

Deze management letter bevat onze belangrijkste bevindingen ten aanzien van de processen binnen GBTwente en de daarin opgenomen beheersingssystemen.

Tijdens onze bezoeken aan GBTwente komen wij ook in aanraking met andere ontwikkelingen van uw organisatie en bedrijfsvoering. We bespreken graag een aantal van die andere ontwikkelingen met u. In deze management letter besteden we daarom ook aandacht aan ontwikkelingen op andere gebieden dan de processen.

Het vervolg van onze werkzaamheden voor de controle van de jaarrekening staat gepland in februari 2025. Hier zijn met onze contactpersonen binnen GBTwente afspraken over gemaakt.

Op basis van Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten' (ViO), is vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Wij willen de organisatie bedanken voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

M. Zoetman - Kiers RA
Partner BDO en extern accountant GBTwente

Inhoudsopgave

01

Dashboard
interim-controle

02

Ontwikkelingen &
Aandachtspunten

03

Onze bevindingen

1. Dashboard interim-controle

1.1 Dashboard interim-controle

Dashboard interim-controle

Ontwikkelingen

- ▶ In 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd, en heeft GBTwente hierover gerapporteerd. Hoewel de regelgeving formeel van kracht is, bestaan nog steeds onduidelijkheden en uitdagingen rondom de exacte invulling. Ook voor het boekjaar 2024 blijft het voor veel gemeenschappelijke regelingen een complex traject, mede omdat de wet- en regelgeving nog niet volledig is afgerond en verdere verduidelijkingen worden verwacht.
- ▶ Als gevolg van een ransomware aanval heeft bij één van de leveranciers van GBTwente een gijzeling van gegevens plaatsgevonden, waarbij ook gegevens van GBTwente betrokken waren. Wij hebben vastgesteld dat GBTwente zorgvuldig heeft gehandeld en heeft voldaan aan de wettelijke vereisten die naar voren komen bij een datalek waaronder het informeren van betrokken personen en het doen van een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens.
- ▶ Uit de eerste bestuursrapportage blijkt een nadelig saldo van € 41.000 voor mutaties in reserves. Op basis van de gewijzigde begroting was dit een nadelig saldo van € 717.000. Mutatie in het resultaat kan met name worden verklaard door de extra rentebaten vanuit schatkistbankieren, die in de gewijzigde begroting nog niet waren meegenomen. Verder is ook sprake van niet ingevulde vacatureruimte, wat een financieel voordeel met zich meebrengt.

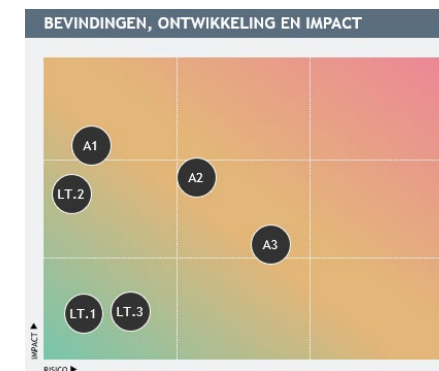
Interne beheersing

- ▶ Op basis van onze observaties concluderen wij dat de interne beheersing en controleomgeving van voldoende niveau is om tot een betrouwbare jaarrekening te komen.
- ▶ Voor een organisatie met de ambitie van GBTwente zou de norm moeten zijn dat de processen in opzet, bestaan en werking (inclusief IT) goed werken en zichtbaar getoetst worden door VIC.
- ▶ Tijdens onze interim-controle hebben wij zichtbare verbeteringen in de inrichting en uitvoering van de processen en de IT General Controls (ITGC's) geconstateerd.

Verbijzonderde interne controle

- ▶ In 2024 is het (verbijzonderd) intern controleplan 2024 vastgesteld door het dagelijks bestuur.
- ▶ In 2024 zijn de interne controles over Q1 en Q2 reeds uitgevoerd, aan de hand van de werkprogramma's welke als bijlages onderdeel zijn van het intern controleplan. Deze controles zijn daarmee een goede basis voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording over 2024 door het dagelijks bestuur.
- ▶ Om de resultaten ook bruikbaar te laten zijn voor de accountantscontrole gaan wij graag met u in overleg. Door bijvoorbeeld het bepalen van de omvang en wijze van selectie, zou BDO hierbij kunnen ondersteunen.

STATUS BEVINDINGEN	2024	2023
A1 - Rechtmatigheid Europees aanbesteden - sluitende beheersingsmaatregelen	😊	😐
A2- Uitvoering interne controles - Steekproeven en data-analyse	😊	😊
A3 - Inkopen - bij afwezigheid / vakantie kan 4-ogen principe worden doorbroken	😊	😐
LT.1 - Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties (Gouw7)	😊	😐
LT.2 - Procedure autorisatiebeheer (Key2Financiën)	NEW	NVT
LT.3- Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties (Key2Financiën)	NEW	NVT

2. Ontwikkelingen & Aandachtspunten

2.1 Rechtmatigheidsverantwoording

2.2 Actuele ontwikkelingen

2.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Invoering rechtmatigheidsverantwoording

Voor het boekjaar 2024 moeten gemeenschappelijke regelingen (naast gemeentes en provincies) voor de tweede keer een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in hun jaarrekening. Dit is een verplichting onder de Wet versterking Decentrale Rekenkamers, die in 2023 van kracht werd. Deze wet verplicht gemeenschappelijke regelingen om zelf verantwoording af te leggen over de naleving van relevante wet- en regelgeving bij de opstelling van de jaarrekening. De externe accountant moet vervolgens een oordeel vellen over de getrouwheid van deze verantwoording.

Hoewel de regelgeving formeel van kracht is, bestaan nog steeds onduidelijkheden en uitdagingen rondom de exacte invulling. Ook in 2024 blijft het een complex traject, mede omdat de wet- en regelgeving nog niet volledig is afgerond en verdere verduidelijkingen worden verwacht. Dit kan leiden tot onzekerheid bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en accountants, vooral wat betreft de criteria voor bijvoorbeeld begrotingsrechtmatigheid en het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Gemeenschappelijke regelingen moeten zich nu steeds meer richten op een integrale risicogestuurde aanpak om volledig “in control” te zijn.

De VNG en andere organisaties dringen bij het ministerie van BZK aan om snel meer duidelijkheid te bieden, zodat de gemeenschappelijke regelingen hun processen kunnen optimaliseren en voldoen aan de wettelijke eisen.

Rechtmatigheidsverantwoording 2023

In 2023 is door GBTwente voor het eerst de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld en opgenomen in de jaarstukken. Daarbij was de conclusie dat het dagelijks bestuur van mening is dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Door BDO is bij de rechtmatigheidsverantwoording een goedkeurend oordeel afgegeven ten aanzien van de getrouwheid van deze verantwoording. Voor 2024 heeft geen wijziging plaatsgevonden van de verantwoordingsgrens, die op basis van het controleprotocol door GBTwente is gesteld op 3% van de lasten inclusief mutaties reserves. De rapportagegrens blijft 10% van de verantwoordingsgrens.

Vanuit de rechtmatigheidsverantwoording 2023 is gebleken dat er sprake was van 2 onrechtmatigheden, als gevolg van ‘gemiste’ Europese aanbestedingen. Omdat deze onrechtmatigheden de verantwoordingsgrens niet overschreden had dit geen gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording zelf maar zijn deze wel toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Op basis van inlichtingen, hebben wij vernomen dat één van deze onrechtmatigheden reeds is opgelost door middel van het meervoudig onderhands aanbesteden van een nieuw contract, dat is ingegaan per september 2023. Deze onrechtmatigheid is voor 2024 dus niet meer van toepassing.

De resterende onrechtmatigheid zal in 2024 nog van kracht zijn en wederom in de evaluatie in samenhang met de eventueel andere onrechtmatigheden worden meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

2.1 Rechtmatigheidsverantwoording

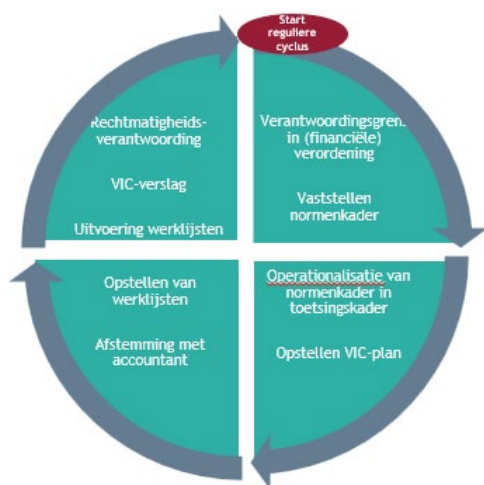
Wijzigingen wet- en regelgeving

Bij het schrijven van deze management letter zijn diverse documenten gepubliceerd, ter consultatie aangeboden of onderhanden:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de aanpassing van het BBV zijn ter consultatie gepubliceerd.
- De NBA-Handreiking 1152 rechtmatigheidstoelichting decentrale overheden is ter consultatie gepubliceerd.
- De kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV wordt dit najaar geactualiseerd. Dit geldt ook voor de notitie van de commissie BADO.

Proces totstandkoming rechtmatigheidsverantwoording

In onderstaande figuur hebben wij het proces van de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording in een afbeelding opgenomen.

De verschillende stappen om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de rollen van de diverse gremia zijn hieronder nader toegelicht.

- Het algemeen bestuur bepaalt de verantwoordingsgrens en rapportagegrens
- Het algemeen bestuur stelt het normenkader vast
- De ambtelijke organisatie operationaliseert het normenkader in een toetsingskader
- De ambtelijke organisatie maakt voor verbijzonderd intern controleplan (VIC-plan) met hierin de aspecten vanuit het toetsingskader
- De ambtelijke organisatie stelt op basis van het VIC-plan werkljsten op
- De ambtelijke organisatie stemt het VIC-plan én de werkljsten af met de accountant ter borging van de juistheid en volledigheid van uitgevoerde VIC-controles
- De ambtelijke organisatie voert de controles van het VIC-plan uit op basis van werkljsten en legt bevindingen vast in het VIC-verslag
- Het dagelijks bestuur stelt de rechtmatigheidsverantwoording op, waarin de bevindingen van het VIC-verslag zijn verwerkt en waarop toelichting plaatsvindt in de paragraaf bedrijfsvoering
- De accountant beoordeelt dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is weergegeven in de jaarrekening

2.2 Actuele ontwikkelingen

Voor GBTwente zien wij op dit moment de volgende belangrijke actuele ontwikkelingen:

Doorontwikkeling VIC in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording nog onderhanden

In de eerder aangehaalde “NBA-handreiking 1152 Rechtmatigheidstoelichting in het kader van de controle van de jaarrekening van decentrale overheden” is opgenomen dat vanuit de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur beheerste bedrijfsvoering voorop staat. Dit om jaarlijks zorg te dragen voor toereikende interne beheersing, in relatie tot de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de (financiële) beheershandelingen. Verbijzonderde interne controle (VIC) is daarvoor een instrument. VIC kan een belangrijke bijdrage leveren aan het planning- en control instrumentarium en aan een betrouwbare informatievoorziening.

In voorgaande management letters hebben wij aangegeven dat de doorontwikkeling van de VIC binnen GBTwente nog onderhanden is. In 2024 is door GBTwente de laatste hand gelegd aan het (verbijzonderde) intern controleplan, wat in juli 2024 door het dagelijks bestuur is vastgesteld. Onderdeel van dit intern controleplan, is de identificatie van significante processen, waar vervolgens diverse werkprogramma’s voor zijn opgesteld. De uitvoering van de interne controle heeft reeds over de eerste twee kwartalen van 2024 plaatsgevonden. GBTwente geeft daarmee ook reeds invulling aan dit (verbijzonderd) intern controleplan.

Samenwerking VIC

Uw wens is dat wij als uw accountant zoveel mogelijk steunen op de uitgevoerde (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden van GBTwente. Hierover zijn wij reeds met u in overleg getreden, zodat de juiste werkzaamheden worden gedaan door beiden. Daarmee kunnen we tevens een efficiënte doorlooptijd voor de controle bewerkstelligen.

Vanuit de bespreking die wij hierover met elkaar hebben gehad, is gebleken dat op korte termijn de belangrijkste aandachtspunten voor deze samenwerking liggen op het gebied van:

- ▶ 1) Begrotingsrechtmatigheid (inclusief investeringskredieten);
- ▶ 2) Naleving van de Europese Aanbestedingsrichtlijnen;
- ▶ 3) Onderdelen van het personeelsproces.

De tijdigheid van de werkzaamheden van de VIC zijn hierbij van belang. Wij hebben geconstateerd dat hier binnen GBTwente voldoende bewustzijn over is en dat de uitvoering van deze controles inmiddels wordt opgepakt. De volgende stap is dat wij als accountant daadwerkelijk gebruik gaan maken van de werkzaamheden van de interne controle. Zo kunnen wij met u meedenken over welke vastleggingen in de uitwerking van de interne controle noodzakelijk zijn om de betrouwbaarheid van de gebruikte data vast te stellen en te onderbouwen. Wij kunnen daarbij ook afspraken maken over bijvoorbeeld de selecties voor de steekproeven te maken, of GBTwente te ondersteunen in de totstandkoming daarvan.

2.2 Actuele ontwikkelingen

Onze controle gaat uit van de fraudepreventie door GBTwente

Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft een notitie uitgebracht 'best practice maatregelen fraude(risico)beheersing voor bestuurders en toezichthouders'. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals het algemeen bestuur, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van het algemeen bestuur ten aanzien van frauderisico-beheersing.

In de nieuwe financiële verordening (vastgesteld op 12 juli 2023 door het algemeen bestuur) is het thema ook expliciet opgenomen (en indien van toepassing de interne beheersings-maatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de (verbijzonderde) interne controle, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker.

Terugdringen aantal bezwaren op WOZ aanslag.

De afgelopen jaren heeft GBTwente te maken gehad met een relatief forse stijging van het aantal bezwaren op de WOZ aanslag. Wij hebben begrepen het aantal bezwaren in 2024 weer is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar, met circa 50%. Gezien de hoge kosten wat een bezwaar met zich meebrengt, onder andere doordat bezwaren binnenkomen via zogenaamde No Cure No Pay (NCNP) bureaus, is ons bekend dat GBTwente actief op zoek is naar een oplossing om het aantal ingediende bezwaren te verminderen, en inwoners te motiveren om, indien zij bezwaar willen maken, dit rechtstreeks bij GBTwente te doen, en de NCNP bureaus te vermijden. Door burgers meer te betrekken in het proces van totstandkoming van de (woz-waarde) aanslag, tracht GBTwente het aantal bezwaren te verminderen, maar ook het vertrouwen in de overheid te vergroten. Hoewel het terugdringen van het aantal bezwaren in 2024 is gelukt, hebben wij begrepen dat er verhoudingsgewijs sprake is geweest van een toename van het aantal bezwaren dat via de NCNP bureaus is gelopen, waar juist een verhoudingsgewijze toename van het aantal bezwaren dat direct via GBTwente loopt, gewenst was.

Door onder andere een proef waarbij inwoners niet zelf foto's hoeven te maken van de inrichting van hun woning, maar op basis van bepaalde kenmerken kunnen aangeven wat de staat is van de inrichting (van zeer gedateerd tot aan zeer luxe), en zo meer betrokken kunnen zijn bij het bepalen van de waarde van de woning, probeert GBTwente verder invulling te geven aan het terugdringen van het aantal bezwaren. Momenteel bevindt dit project zich in de pilot fase.

2.2 Actuele ontwikkelingen

Overheadkosten

De verwerking van overheadkosten is aangepast. Vanaf 2024 dienen deze kosten afzonderlijk te worden opgenomen in de beleidsbegroting, financiële begroting en het jaarverslag, in plaats van ze door te belasten aan specifieke taakvelden. Dit betekent dat bij kostprijberekeningen, bijvoorbeeld voor heffingen en diensten aan derden, de overheadkosten nu eerst aan de directe kosten moeten worden toegerekend. Dit kan invloed hebben op de wijze waarop kostendekkendheid van tarieven wordt vastgesteld.

Beleidsindicatoren

Een andere belangrijke wijziging is de verplichting om in de begroting minimaal 39 beleidsindicatoren op te nemen. Dit is van belang om transparantie en vergelijkbaarheid te waarborgen in de financiële verantwoording van de gemeenschappelijke regeling. We adviseren u te controleren of uw huidige indicatorenset voldoet aan deze verplichting en waar nodig aanpassingen door te voeren. Aandachtspunt hierbij is of mogelijk sprake is van een verplichte wijziging van de financiële verordening.

Cyber incident 2024

In de maand mei van controlejaar 2024 heeft een cyber incident plaatsgevonden bij een leverancier van GBTwente. Tijdens het incident is data ontoegankelijk gemaakt door middel van versleuteling. Het incident is geanalyseerd door de CISO van GBTwente, in samenwerking met een externe cyber security specialist. Hierbij is geconcludeerd dat GBTwente zelf geen directe target is geweest en dat slechts een beperkte set aan gegevens is gegijzeld bij het incident. De betrokken personen zijn hiervan op de hoogte gesteld en het incident is gemeld bij de relevante toezichthouders, waaronder Autoriteit Persoonsgegevens en IBD (het Computer Emergency Response Team, of Computer Security Incident Response Team (CERT/CSIRT) voor alle Nederlandse gemeenten, en onderdeel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten).

Het incident is besproken tijdens de IT audit met de CISO van GBTwente. Op basis hiervan is geconcludeerd dat het incident adequaat is opgevolgd en de organisatie geen significante schade heeft ondervonden. Derhalve heeft het incident geen significante impact gehad op de bedrijfscontinuïteit van de organisatie, c.q. de op te stellen jaarrekening over het boekjaar 2024.

3. Onze bevindingen

3.1	Onze werkzaamheden	13
3.2	Onze werkzaamheden bij de processen	14
3.3	Overzicht van onze bevindingen bij de processen	15
3.4	Overzicht van onze bevindingen met betrekking tot IT General Controls	18

3.1 Onze werkzaamheden

Controleaanpak en doel van de interim-controle

Het doel van de jaarrekeningcontrole is een oordeel tot uitdrukking brengen over de financiële overzichten. De controle heeft onder meer betrekking op het overwegen van de interne beheersing die voor het opstellen van de financiële overzichten relevant is, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden passend zijn, maar niet met het doel een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing tot uitdrukking te brengen.

Op basis van onze bevindingen bij deze werkzaamheden, geven wij, in het kader van onze natuurlijke adviesfunctie, in deze management letter aanbevelingen over de opzet van de administratieve organisatie en berichten wij u over vastgestelde tekortkomingen in de uitvoering daarvan en in hoeverre corrigerende maatregelen door management zijn genomen.

De aangelegenheden waarover wij rapporteren betreffen die tekortkomingen die tijdens de controle zijn geïdentificeerd en waarbij wij van mening zijn dat deze voldoende belangrijk zijn om verslag van te doen.

Onze inschatting van de risico's

In het kader van de controle van de jaarrekening 2024 en onze aanpak hebben wij een zogenaamde initiële risico-inschatting gemaakt.

Wij zien het volgende significante risico in de controle van de jaarrekening van GBTwente:

- ▶ In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Wij zijn van mening dat binnen GBTwente de mogelijkheden, om buiten de getroffen interne beheersmaatregelen invloed uit te oefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten, beperkt zijn. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.

Ten aanzien van de belastingverantwoordingen onderkennen wij het volgende significante risico:

- ▶ Het onvolledig verantwoorden van de nog op te leggen aanslagen.

3.2 Onze werkzaamheden bij de processen

Belangrijkste processen

Aan de navolgende processen hebben wij specifiek aandacht geschonken tijdens onze interim-controle:

- ▶ Het financiële rapporteringsproces
- ▶ Het opbrengstenproces voor GBTwente (Bijdrage deelnemers)
- ▶ Het inkoop- en betaalproces (incl. aanbestedingen)
- ▶ het personeelsproces
- ▶ het belastingproces en opbrengsten invorderingskosten (ADI)
- ▶ het proces omtrent IT/automatisering

Natuurlijk zijn meerdere processen te onderkennen, ook met financiële gevolgen voor de jaarrekening, onder andere het treasuryproces en diverse kleinere (schattings-) processen. Op basis van onze ervaring van vorig jaar, de kwaliteit en omvang van deze processen en om efficiencyredenen hebben wij deze echter niet procesmatig/systeemgericht getoetst. Wij zullen rondom deze processen (achteraf) gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren in de vorm van onder andere steekproeven/deelwaarnemingen, cijferanalyses en verbandscontroles. Bij de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole maken wij afspraken over de resterende werkzaamheden, aanpak en de hiervoor benodigde informatie.

IT-audit algemeen

In het kader van de jaarrekeningcontrole is een IT-audit uitgevoerd. De IT-audit is primair gericht op de betrouwbaarheid van de gegevens-verwerking ten behoeve van de totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat de IT-audit zich niet primair richt op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Het inzicht in de gebruikte IT-applicaties en ondersteunende IT-infrastructuur, vormen een onderdeel van het inzicht in de interne beheersing. Algemene IT-beheersingsmaatregelen (hierna: IT General Controls) rond de IT-processen leveren een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's die voortkomen uit het gebruik van IT.

De bevindingen zoals gerapporteerd in deze management letter zijn gericht geweest op het beoordelen van de opzet en het vaststellen van het bestaan van IT General Controls voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole. De impact van de bevindingen met betrekking tot de IT General Controls zal bij de betreffende processen worden behandeld.

3.3 Overzicht van onze bevindingen bij de processen (1/3)

Rechtmatigheid Europees aanbesteden - Noodzakelijke beheersingsmaatregelen (2019)

BEVINDING - INCL. RISICO	OPVOLGING 2024	AANBEVELING	REACTIE MANAGEMENT
<p>Zoals ook vorig jaar is gerapporteerd in de management letter zijn in het aanbestedingsproces van GBTwente diverse beheersingsmaatregelen nog niet zichtbaar opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Facturen worden niet per CPV gecodeerd in Key2Finance. • Zichtbare tussentijdse interne rechtmatigheidscontrole op de inkopen/ aanbestedingen waarbij GBTwente een conclusie trekt ten aanzien van de rechtmatigheid van de bestedingen vindt niet plaats. <p>Als gevolg van genoemde observaties signaleren wij een risico op onrechtmatige bestedingen, die mogelijk niet tijdig worden voorkomen, gesignaleerd en gecorrigeerd.</p>	<p>Wij hebben vastgesteld dat door GBTwente een tussentijdse, zichtbare interne controle is geïmplementeerd. Met deze controle worden bestedingen in het huidige boekjaar, tezamen met de voorgaande drie boekjaren, in kaart gebracht. De bestedingen worden vervolgens afgezet tegen bestedings-grenzen, om eventuele onrechtmatigheden tijdig te kunnen constateren en actie te ondernemen.</p> <p>Naast bovenstaande repressieve controle, hebben wij ook vernomen dat GBTwente een preventieve controlemaatregel heeft ingesteld. Bij inkopen met een verwachte waarde > € 10.000, dient de aanbestedingsmemo deze te worden voorgelegd bij het MT terug goedkeuring. Daarnaast zijn meerdere functionarissen betrokken bij het bepalen welke vorm van aanbesteden voor de betreffende inkoop gekozen dient te worden.</p>	<p>Wij bevelen aan dit proces verder te optimaliseren, door vast te leggen hoe de gebruikte data uit het financiële systeem worden onttrokken. Tevens adviseren wij u aansluiting van deze gegevens met de financiële administratie te documenteren zodat de betrouwbaarheid van de gebruikte data wordt geborgd.</p>	<p>M.b.t. de CVP-codes: in de modules die GBTwente op dit moment gebruikt binnen K2F zit de mogelijkheid niet om de CPV-codes vast te leggen. Deze aanbeveling kunnen we op dit moment niet opvolgen.</p> <p>M.b.t. de koppeling van financiële data uit verschillende systemen: deze aanbeveling nemen wij over en we zullen documenteren hoe we de diverse databronnen op elkaar aansluiten.</p>

Conclusie

We kunnen niet volledig steunen op de interne beheersingsmaatregelen in het proces. Dit leidt tot een (meer) systeem- en gegevensgerichte aanpak.

3.3 Overzicht van onze bevindingen bij de processen (2/3)

Uitvoering interne controles - Steekproeven en data-analyse (2019)

BEVINDING - INCL. RISICO	OPVOLGING 2024	AANBEVELING	REACTIE MANAGEMENT
<p>In onze eerste management letter, van 2020 hebben wij opgenomen dat in het verleden is gerapporteerd dat het aanbeveling verdient om bij het bepalen van de steekproeven voor de interne controles gebruik te maken van statistische methodes en daarbij zichtbaar te evalueren of hiermee het geïdentificeerde risico voldoende wordt afgedekt.</p> <p>Tevens is destijds aanbevolen te onderzoeken welke data-analyses een aanvulling kunnen zijn op het controleplan. GBTwente beschikt over veel historische data afkomstig uit verschillende processen. Data-analyse kan dan ook veel toegevoegde waarde bieden.</p> <p>Doordat nog geen gebruik wordt gemaakt van statistische steekproeven en data-analyses bestaat het risico dat de interne controles niet effectief zijn.</p>	<p>In het intern controleplan 2024 is toegelicht dat GBTwente gebruik maakt van statistische steekproeven (eurosteekproef).</p> <p>GBTwente brengt momenteel in kaart waar geautomatiseerde controles toegepast kunnen worden. Een belangrijke voorwaarde is het op uniforme wijze documenteren van de uitgevoerde (interne) controles in de applicatie Gouw.</p> <p>Tevens is GBTwente van plan te inventariseren op welke wijze outputbestanden vanuit de diverse systemen (Key2finance, Visma RAET, Topdesk) eenvoudiger met elkaar vergeleken kunnen worden. Een mogelijkheid hiervoor is het op een geautomatiseerde wijze gelijktijdig uitdraaien, waarbij middels een matchingsysteem vergelijkingen gemaakt kunnen worden.</p>	<p>Data-analyse kan inzichten in het proces geven zodat de procedures verder geoptimaliseerd kunnen worden. Wij onderschrijven daarom nogmaals het belang van data-analyse. BDO en GBTwente blijven met elkaar onderzoeken welke mogelijkheden voor het efficiënt toepassen van data-analyse toepasbaar zijn.</p>	<p>GBTwente onderschrijft ook het belang van de inzet van data-analyse op de monitoring van onze processen. De focus ligt op dit moment echter op informatiebeveiliging van onze data en checks op de kwaliteit/verbetering van data. Hierdoor ligt de focus op dit moment minder op data-analyse, omdat de andere twee genoemde punten randvoorwaardelijk zijn om te komen toe goede conclusies.</p>

Conclusie

We kunnen niet volledig steunen op de interne beheersingsmaatregelen in het proces. Dit leidt tot een (meer) systeem- en gegevensgerichte aanpak.

3.3 Overzicht van onze bevindingen bij de processen (3/3)

Inkopen - bij afwezigheid/vakantie kan 4-ogen principe worden doorbroken (2022)

BEVINDING - INCL. RISICO	OPVOLGING 2024	AANBEVELING	REACTIE MANAGEMENT
<p>In de vakantieperiode is het vier ogen principe bij autorisaties door manager bedrijfsvoering en directeur afwezig. Dit doordat beide functionarissen elkaars rechten krijgen in de vakantieperiode. Zodoende is het mogelijk dat beide functionarissen de bestellingen plaatsen en de factuur autoriseren. Het vier-ogen principe kan daarmee doorbroken worden in de lagen coördinatoren (1e autorisatie) als in de managerslaag (2e/3e autorisatie).</p> <p>Deze medewerkers hebben de mogelijkheid om te wisselen van postvak en de autorisatie van een factuur uit te voeren namens een ander. Functionaliteit is aanwezig om ziekte/verlof op te vangen en is derhalve niet enkel aanwezig bij de manager bedrijfsvoering en de directeur. Het wisselen van account is enkel op horizontaal niveau mogelijk. Het is niet mogelijk voor een manager om het account van een coördinator over te nemen, en vice versa.</p> <p>Door het mogelijk ontbreken van het vier-ogen principe bestaat het risico dat facturen ten onrechte worden geautoriseerd en betaalbaar gesteld worden.</p>	<p>Wij hebben vastgesteld dat door GBTwente een interne controle is geïmplementeerd, waarbij aan de hand van een in Cognos gegenereerde rapportage, de financial controller periodiek monitord welke geboekte facturen niet door minimaal twee personen zijn geaccordeerd.</p> <p>Gezien ten tijde van de interim-controle nog geen facturen zijn geconstateerd waarbij dit in 2024 heeft plaatsgevonden, hebben wij nog niet kunnen vaststellen welke vervolghandelingen plaatsvinden op het moment dat deze omissie bij factuurcontrole zich voor doet.</p>	<p>De geïmplementeerde controle is nog geen onderdeel van het intern controleplan. Door deze controle hierin op te nemen, kan de periodieke uitvoering van deze controle worden gewaarborgd.</p>	<p>Aanbeveling wordt overgenomen.</p>

Conclusie

We kunnen niet volledig steunen op de interne beheersingsmaatregelen in het proces. Dit leidt tot een (meer) systeem- en gegevensgerichte aanpak.

3.4 Overzicht van onze bevindingen met betrekking tot IT General Controls (1/4)

IT-werkzaamheden en onze controlerende rol

Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de beoordeling van de automatiseringsomgeving wat betreft de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij benadrukken dat onze jaarrekeningcontrole gericht is op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en zich niet primair richt op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. De IT-auditwerkzaamheden zijn geïntegreerd in de controleaanpak van de jaarrekening.

Het inzicht in de betrouwbare werking van ICT-systemen en applicaties en het gebruik daarvan door de organisatie, vormen een onderdeel van de kwaliteit van de interne beheersing en de administratieve organisatie. Algemene IT-beheersmaatregelen rond uw kritieke systemen leveren daarnaast een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op onbeheerste wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking.

De bevindingen zoals gerapporteerd in deze management letter zijn gericht geweest op het beoordelen van de opzet en het vaststellen van het bestaan van algemene IT-beheersmaatregelen. Wij hebben in samenwerking met onze IT-auditors een aantal van deze maatregelen beoordeeld voor Gouw7 en Key2Financiën. Dit om de impact van de risico's van onbeheerste wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en

3.4 Overzicht van onze bevindingen met betrekking tot IT General Controls (2/4)

Per applicatie

OVERZICHT EN EVALUATIE VAN ITCG - PER APPLICATIE	Gouw7		Key2Financiën	
Proces	2024	2023	2024	2023
1. Procedure autorisatiebeheer	😊	😊	NEW	N/A
2. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties	😊	😊	NEW	N/A
3. Identificatie van gebruikers voor toegang tot systemen en data	😊	😊	😊	😊
4. Wachtwoordbeleid (authenticatie)	😊	😊	😊	😊
5. Administrators en superusers	😊	😊	😊	😊
6. Wijzigingenbeheer	😊	😊	NVT	NVT
6. Back-ups & restoretesten	😊	😊	NVT	NVT

OPGEVOLGDE BEVINDINGEN

Proces

2. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties (Gouw7)

Opvolging:

Verbetering vastgesteld ten opzichte van voorgaand controlejaar. De organisatie heeft een review op gebruikersaccounts en autorisaties uitgevoerd. Hierbij wordt een controle gedaan op de volledigheid en de juistheid van de accounts in de applicatie.

3.4 Overzicht van onze bevindingen met betrekking tot IT General Controls (3/4)

Key2Finance (1/2)

OVERZICHT EN EVALUATIE VAN BEVINDINGEN ITGC

Proces

1. Procedure autorisatiebeheer
2. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties

#	BEVINDING - INCL. RISICO	AANBEVELING	REACTIE MANAGEMENT
1	<p>Autorisaties voor de applicatie Key2Finance worden toegekend door gemeente Hengelo. Vernomen dat binnen Key2Finance alle gebruikers dezelfde (hoge) autorisatierechten hebben. Verdere specificatie van de rechten is vastgelegd in workflows. Wij hebben begrepen dat hiervoor geen normpositie voor beschikbaar is.</p> <p>Tevens wordt het tijdig dichtzetten van gebruikersaccounts niet procesmatig gewaarborgd. Dat wil zeggen dat de functioneel beheerders van gemeente Hengelo niet in alle gevallen tijdig op de hoogte worden gebracht om een account te blokkeren als een medewerker uitdienst treedt.</p> <p>Als gevolg van de tekortkomingen met betrekking tot autorisatiebeheer bestaat het risico dat de toekenning van rechten niet in lijn is met de organisatorische rollen en functies van medewerkers. Daarmee kunnen zij mogelijk beschikken over ruimere autorisaties dan noodzakelijk voor uitoefening van hun functie of mogelijk beoogde functiescheiding doorbreken.</p> <p>Als gevolg van het feit dat autorisaties niet tijdig worden ingetrokken bestaat tevens het risico dat gebruikers onterecht toegang behouden tot Key2Finance. Hierdoor kunnen zij mogelijk ongeautoriseerde handelingen uitvoeren of de beoogde functiescheiding doorbreken.</p>	<p>Om het proces eenduidig en aantoonbaar te maken adviseren wij het proces van autorisatiebeheer te documenteren en te laten formaliseren door het management. Aanvullend adviseren wij een proces in te richten dat zorg draagt voor het tijdig blokkeren van gebruikersaccounts als medewerkers uit dienst treden.</p>	<p>Wij gaan met de gemeente Hengelo in overleg om het autorisatiebeheer te documenteren, zodat ons MT dit autorisatiebeleid kan vaststellen. Daarbij zal tevens het proces van blokkering van accounts bij uitdienst-treding meegenomen worden.</p>

3.4 Overzicht van onze bevindingen met betrekking tot IT General Controls (4/4)

Key2Finance (2/2)

OVERZICHT EN EVALUATIE VAN BEVINDINGEN ITGC

Proces

1. Procedure autorisatiebeheer
2. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties

#	BEVINDING - INCL. RISICO	AANBEVELING	REACTIE MANAGEMENT
2	<p>Gemeente Hengelo voert een periodieke review op de gebruikers in de applicatie uit. Daarbij wordt alleen gecontroleerd op volledigheid van de gebruikerslijst. Het valt op dat gebruikers van GBTwente niet worden meegenomen in deze controle.</p> <p>Daarnaast hebben wij vernomen dat de inrichting van de workflows, waar verdere rechtenspecificatie plaatsvindt, geen onderdeel uitmaakt van deze periodieke controle. Dat betekent dat geen zekerheid kan worden gegeven over de juistheid van de toegekende autorisaties Key2Finance.</p> <p>Het risico bestaat dat toegekende autorisaties binnen Key2Finance niet in lijn liggen met de eisen die het management aan functiescheiding stelt. Hierdoor kunnen medewerkers (mogelijk) over toegangsrechten beschikken, waartoe zij uit hoofde van hun functie geen toegang zouden moeten hebben. Hierdoor bestaat het risico dat medewerkers ongeautoriseerde handelingen in systemen verrichten, door het (onbewust) toekennen van te ruime rechten of het cumuleren van rechten na verloop van tijd.</p>	<p>Wij adviseren GBTwente een periodieke controle op de actualiteit van de (eigen) gebruikers uit te voeren en deze te verdiepen door een controle op juistheid van de autorisaties binnen de ingerichte workflows mee te nemen. Het is daarbij van belang dat review (minimaal) op jaarlijkse basis plaatsvindt en de opvolging ook zichtbaar gedocumenteerd wordt.</p>	<p>Na opstelling en vaststelling van het autorisatiebeleid voor het financiële pakket zullen wij de controle periodiek (minimaal jaarlijks) gaan uitvoeren.</p>

